

**Terminológiai csütörtök. XI. Szakmai nap:
Terminológia, fordítás, szakszövegírás
Lehetőségek és elvárások a munkaerőpiacon**

(Károli Gáspár Református Egyetem, online, 2024. február 8.)

A címben is szereplő terminológiai csütörtök immár a tizenegyedik a szakmai napok sorában. A terminológiai csütörtököt már 2014 óta minden évben február elején szervezi a Károli Gáspár Református Egyetem (KRE) Magyar Nyelvtudományi Tanszéke, a Terminológiai és Kommunikációs Kutatócsoportja (TERMIK), és a Magyar Nyelv Terminológiai Tanácsa (MaTT). A korábbi években a terminológiai mesterszakhoz kapcsolódva szervezték, az utóbbi két évben pedig a KRE által meghirdetett *Magyar irodalom és nyelvészet mesterszak* 50 kredites *alkalmazott nyelvészet* nevű specializációját mutatták be és népszerűsítették az előadók. A workshopot Fóris Ágota egyetemi tanár, a TERMIK vezetője, a MaTT elnöke nyitotta meg. A programban összesen öt előadást hallhatunk, amelyek témája a munkaerőpiaci igények köré szerveződött. A levezető elnök Sólyom Réka egyetemi docens volt.

Az első előadást Bölcskei Andrea és Fóris Ágota tartották *Szakszövegírás, terminológia, tartalommenedzsment, alkalmazott nyelvészeti specializáció a magyar mesterszakon* címmel. Az előadást Fóris Ágota kezdte a terminológiai mesterképzési szakról, amely idővel sajnos megszűnt, ugyanis az EMMI nem vette fel a felsőoktatási szakok listájába, emiatt is hozták létre az új specializációt. A fókusz a nyelvészen és alkalmazott nyelvészen van, melyben a terminológia, a szakszövegírás és a tartalommenedzsment a fő téma. Megtudhattuk azt is, hogy a végzett hallgatók képesek voltak elhelyezkedni ebben a szakmában, itthon és külföldön is, például az Akadémiai Kiadónál, de vannak, akik szabadúszó fordítók lettek vagy multinacionális cégeknél dolgoznak, esetleg PhD fokozatot is szereztek. Az előadó azt is elmondta, hogy gyakran szerveznek kerekasztal-beszélgetéseket arról, hogy a munkaerőpiacon hol és hogyan lehet elhelyezkedni, továbbá rendszeresen vizsgálják, hogy milyen tudásuk, képzettségük legyen a továbbiakban a hallgatóknak. Az előadás további részét Bölcskei Andrea tanszékvezető, intézetvezető tartotta magáról a szakról. Elsősorban a szakszövegírásról és annak feladatköréről, hasznosságáról tudhattunk meg érdekességeket. A feladatkörnek megfelelően azokat a készségeket és képességeket is felsorakoztatta, amelyekre egy szakszövegírónak szüksége van: ilyenek például a jó nyelvérzék, az elemző gondolkodás, a célközönség iránti empátia stb. A következőkben azokról a felsőoktatási képzések között jelen levő szakokról tudhatunk meg többet, amelyek keretében szakszövegírókat képeznek: itt a Limerick Egyetem mellett a Berkeley Egyetemet emelte ki és mutatta be részletesebben. Ezt követően megismerhettük a szakszövegírók szervezetének ajánlását a felsőoktatási képzésekről az intézmények számára. Hatféle irányt neveztek meg a megfelelő szakismeretek

megszerzésére, így ebbe tud bekapcsolódni a magyar nyelv és irodalom mesterképzési szak, ahol szakszövegírás, terminológia és tartalommenedzsment specializációt terveztek. Bővebben bemutatásra kerültek az alkalmazott nyelvészet specializáció témakörei (többek között pragmatika, szókészlet, névtan, szakszövegírás és dokumentáció stb.). Az utolsó részben az előadó a mesterséges intelligencia és a nagy nyelvi modellek lehetséges szerepét tekinthette át, majd a mintatantervet ismertette.

A következő előadást Sermann Eszter, az SZTE egyetemi adjunktusa tartotta *Terminológiai kompetencia elméleti és gyakorlati megközelítésben* címmel. Az előadás első felében a terminológus feladatköreit mutatta be, majd ezt folytatva Sermann egy táblázat bemutatásával, a TermCoord előírásait is figyelembe véve szemléltette, hogy egy terminológus mihez ért, illetve mihez is kell értenie. Sermann az előadásban fontosnak tartotta megemlíteni a fordítók számára szükséges terminológiai készségeket is. Ezután rátért a vizsgálat leírására, és elmondta, hogy kutatását a közösségi hálózat internetes felületén végezte el a Magyarországra vonatkozó álláshirdetések között. A továbbiakban a terminológiakezelést igénylő munkaköröket ismertette, majd betekintést nyerhettünk a keresési eredményekbe is, amelyeket 2024 januárjában végzett el.

Faludi Andrea (LEG Zrt.) *Terminológiai adatbázisok alkalmazási lehetőségei a szakszövegírásban és a szakfordításban* címmel tartotta előadását. A célja a különböző terminológiai adatbázisok felhasználásának bemutatása volt. Elsősorban a terminológiai adatbázisokról tudtunk meg olyan információkat, mint a funkciójuk, céljuk és az alapvető adatkategóriáik, majd azt is, hogy milyen hibákat tudunk elkerülni a fordítás során, amikor ezeket a terminológiai adatbázisokat használjuk. Faludi Andrea emellett kitért a címben is megjelenő szakszövegírásra és a fordítás előkészítésére, és különböző szemléltető képekkel mutatta be, hogy hogyan is kapcsolódnak ezek a terminológiai adatbázisok használatához. A fordításhoz kapcsolódóan az előadó a gépi fordítás során használt adatbázisokat is ismertette, több különböző táblázattal illusztrálva a találatokat.

A következő előadó Papp Eszter volt, aki *Soknyelvű terminológiai munka humanitárius területen* címmel tartott előadást. Papp Eszter a CLEAR Global nevű nemzetközi cégnél dolgozik, előadásának első részében bemutatta magát a szervezetet, a náluk dolgozó önkénteseket, alkalmazottakat és feladataikat, majd áttért a humanitárius terminológia jellemzőire, mint amilyen a magas szintű absztrakció, az angol munkanyelv, érzékeny témák stb. Papp az általa felsorolt hat jellemző közül az *érzékeny témákat* külön kiemelte és részletesen bemutatta. Ezt követően arról a fordításorientált terminológiai munkáról beszélt, amelyet önkéntesek segítségével végeznek. Szintén a terminológiai munkához kapcsolódóan mutatta be azt a nagyobb lélegzetű doménorientált munkát, amely a szervezetnél folyik. A munkák során született eredmények az ún. Glossary app-be kerülnek, azon belül is a CLEAR glosszáriumokba, amelyből tizennégy darab

érhető el nyilvánosan. Ezt követően a PSEA glosszáriumot ismertette részletesebben, majd a mesterséges intelligenciának ezekben a munkákban lehetséges használatáról beszélt.

Az utolsó előadást Tamás Dóra Mária és Magas Ágnes terminológusok tartották meg *Betekintés az OFFI terminológiai műhelyébe* címmel. Az előadást Tamás Dóra Mária egy áttekintéssel indította, majd röviden bemutatta az OFFI Zrt. tevékenységeit. Ezek után az OFFI terminológiai projektjét ismertette (terminológiai adatbázis építése), és a terminológiai témájú kiadványokat is bemutatta. Magas Ágnes a terminológiai munka típusairól beszélt, amelyet néhány gyakorlati példán keresztül mutatott be.

A programot Sólyom Réka zárta, és invitálta a hallgatóságot kérdések feltevésére, majd bejelentette a tudományos programot követő könyvbemutatót. Ennek során Prószéky Gábor, a HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont főigazgatója, a kötet főszerkesztője mutatta be a 2023-ban megjelent *A magyar terminológiastratégia kialakítása Zöld könyv* című könyvet (doi: <https://doi.org/10.18135/term.2023>). Részletesen ismertette a kiadásának célját, bemutatta a kötet íróit, szerkesztőit, ezt követően a könyv szerkezetét, amelyet négy fejezetre osztottak: I. A terminológiastratégia általános kérdései, II. A terminológiastratégia speciális kérdései, III. Szabványok és helyesírás, IV. Bibliográfia. Prószéky az előadásában ezeket a fejezeteket részletesen is bemutatta. A rendezvény Fóris Ágota zárszavával ért véget.

LUTA ADRIENN
Károli Gáspár Református Egyetem
lutaadri888@gmail.com